Література

1. Каталог нормативних документів України онлайн 21/11/2019/ Київ. Держспоживстандарт України-2019.
2. Рицар Б. Є. Стандартизація термінології – чинник утвердження державності України / Б. Є. Рицар // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2001. – № 1. – С.30–32.
3. Фурт Д. В. Термінологія: навчальний посібник / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі; Д. В. Фурт, Л. А. Дмитрук. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2020. 172 с.

Ковальова Катерина Дмитрівна
викладач СФКТІ,
e-mail: katy.kovalyova1808@gmail.com
Лисенко Наталія Василівна
доцент кафедри української мови та літератури ДДПУ,
кандидат філологічних наук, доцент
e-mail: 1609natali@ukr.net

ПРОБЛЕМА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ І АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

У зв’язку зі змінами цензурних норм, проблема перекладу ненормативної лексики стає більш гострою, адже розвиток мережі «Інтернет» дозволяє пропонувати матеріали, які не підлягають мовній цензурі. Таким чином свобода вираження в мережі «Інтернет» знижує рівень вимог до мовленнєвої культури. Відповідно, творів, у яких зустрічаються вульгаризми, стає все більше. Авторські інтенції при використанні ненормативної лексики різні. З одного боку, вульгаризми надають мовленню природно-побутового характеру, з іншого – використання ненормативної лексики необхідне для створення мовленнєвої характеристики персонажа, яка включає його рівень освіти,

виховання, соціальний статус. Крім того, дослідження показують, що нецензурна лексика широко використовується в англійській мові, а в українській вона є суттєво обмеженою. Також необхідно пам'ятати, що різниця в структурах мов та культурних кодах відіграють вагому роль при перекладі.

Нецензурна лексика зустрічається не лише в повсякденному спілкуванні, але й в елементах соціальної культури – у літературі, кінематографі, піснях, театральних виставах тощо. У літературі вульгаризми почали вживатися порівняно нещодавно. Літературні праці, які містять ненормативну лексику, здебільшого належать до постмодерністських течій та напрямів.

У процесі дослідження було встановлено, що вульгаризми є невід'ємною частиною лексикографічного складу будь-якої мови. Попри цей факт можемо стверджувати, що ненормативний пласт лексики не є популярним об'єктом дослідження сучасних мовознавців, особливо в дискурсі художнього перекладу, що й стало стимулом до організації та проведення представленого дослідження. Нами було схарактеризовано лінгвостилістичні особливості нецензурної лексики сучасної української та англійської мов. При аналізі існуючих диференціацій ненормативного пласту лексики української та англійської мов з'ясовано, що єдиної усталеної класифікації за стилістичними рівнями не існує в обох представлених мовах. Унаслідок детального ознайомлення з основними видами перекладу було визначено їхні переваги та недоліки. Було виявлено, що в українській лінгвістиці на сьогодні не існує єдиних визначених правил та рекомендацій щодо відтворення ненормативної лексики при перекладі. Тому переклад нецензурних реплік героїв роману здійснюється за допомогою традиційних перекладацьких трансформацій. Доведено, що використання лінгвостилістичного зіставного аналізу нецензурної лексики англійської та української мов допомагає віднайти найбільш влучний мовний відповідник.

За допомогою отриманих результатів перекладу українською мовою та аналізу англійського варіанту оригіналу було визначено перекладацькі трансформації, за допомогою яких можна відтворити

іншомовну ненормативну лексику найбільш точно (метод лексичної заміни, семантичне запозичення, модуляція, експлікація, імплікація, мутація, додавання, заміна всередині категорії чи заміна частини мови).

Отже, під час перекладу вульгаризмів можна застосовувати як лінгвістичні, так і комунікативні методи перекладу, але слід користуватися найбільш раціональними методами. Якщо на рівні осмислення мети висловлювання не виникає проблем, ми вважаємо не обов'язковим застосування таких складних методів, як метод рівнів еквівалентності. Достатнім буде застосування простих перекладацьких прийомів, наприклад, таких, як заміна.

Колган Олена Володимирівна
помічник ректора, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «ДДПУ»
e-mail: kolhanolena@gmail.com
Колган Тетяна Володимирівна
проректор з навчальної роботи та економічних питань,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління
та адміністрування ДонОблІППО
e-mail: taKolgan@i.ua

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Вища освіта України XXI століття насамперед покликана відповідати тим викликам, які постали перед суспільством, зокрема й перед педагогами, через низку як лінгвальних, так і позалінгвальних чинників.

Одним із таких викликів є захист національних інтересів в інформаційній сфері. Як відомо, «одним із найважливіших інструментів